

รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗ และ ๑๘๘

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิจารณา
ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์อุทธรณ์ คำแก้อุทธรณ์ คำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และพยานหลักฐาน
ตามสำนวนการไต่สวนของผู้ร้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
รองนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๔
มกราคม ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง
กรณีพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของนางอุไร หมวทมณี
คู่สมรส คือ บัญชีเงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) บัญชีเลขที่ ๒๑๘-๒-๑๒๙๙๘-๗ ชื่อบัญชี
นางอุไร หมวทมณี จำนวนเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต่อมาวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ผู้ร้องยื่นคำร้อง
เป็นคดีนี้แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาล และมีคำขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาเพื่อนำตัวมา
ดำเนินคดี ในวันเดียวกันศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้ว แต่ยังไม่สามารถจับตัวผู้ถูกกล่าวหา
ศาลตามหมายจับได้ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ศาลมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณา และเห็นว่าคดีพอ
วินิจฉัยได้ จึงให้งดไต่สวนและมีคำพิพากษายกคำร้อง

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า คดีของผู้ร้องขาดอายุความตาม
คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า ผู้ร้องมี
คำขอให้ลงโทษผู้ถูกกล่าวหาทั้งในส่วนมาตรการบังคับทางการเมืองและในส่วนโทษทางอาญา ซึ่งตาม
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และ
ที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๓ ว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน กำหนดมาตรการบังคับทางการเมือง

ไว้ในมาตรา ๓๔ โดยมีได้กำหนดวิธีการดำเนินคดีในส่วนอาญาไว้อย่างชัดเจน คดีนี้เป็นการดำเนินคดีอาญาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่นตามมาตรา ๘๔ (๕) ในหมวด ๘ ว่าด้วยการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ จึงต้องนำบทบัญญัติการฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๘๗ และมาตรา ๘๘ มาใช้บังคับแก่คดีนี้โดยอนุโลม ซึ่งมาตรา ๘๘ ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๗๔/๑ ที่มีให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างพิจารณาของศาลรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ ยังได้บัญญัติรองรับหลักการดังกล่าวไว้จนถึงปัจจุบัน เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องพร้อมกันขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาภายในอายุความห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด ถือได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล อายุความย่อมสะดุดหยุดอยู่คดีของผู้ร้องจึงไม่ขาดอายุความและสามารถลงโทษผู้ถูกกล่าวหาตามคำร้องได้ เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๘ การตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๔ บัญญัติไว้ชัดเจนว่า การดำเนินคดีอาญาในหมวดนี้ต้องเป็นการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการปราบปรามการทุจริต เช่นเดียวกับการกล่าวหาดำเนินคดีอาญากับนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมือง อันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ ในหมวด ๖ มาตรา ๖๖ ซึ่งเป็นคนละกรณีกับคดีนี้ที่เป็นการดำเนินคดีกรณีจึงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ในหมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน มาตรา ๓๔ อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกัน

การทุจริต ทั้งในหมวด ๓ ก็มีได้บัญญัติให้นำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับแก่การดำเนินคดีอันสืบเนื่องมาจากการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินโดยอนุโลมดังเช่นที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๘ กรณีจึงไม่อาจนำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับแก่คดีนี้ได้ ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ นั้น เป็นบทบัญญัติที่บังคับใช้ภายหลังกระทำความผิด และมีผลให้อายุความสะดุดหยุดลงและระยะเวลาการบังคับโทษขยายออกไปซึ่งไม่เป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหา จึงไม่อาจนำมาใช้บังคับย้อนหลังแก่คดีที่มีการกระทำความผิดก่อนกฎหมายใช้บังคับได้ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด แต่ผู้ร้องไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาภายในกำหนดอายุความดังกล่าว คดีจึงเป็นอันขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของผู้ร้องย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๙ (๖) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม ส่วนมาตรการบังคับทางการเมืองนั้นไม่อาจแยกออกจากการวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาได้ เมื่อการกระทำตามคำร้องเป็นอันขาดอายุความทางอาญาไปแล้ว จึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยืน.

นายชัยเจริญ ดุษฎีพร

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี
ชั้นวินิจฉัยอุทธรณ์

คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ.๒/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกา

วันที่ ๙ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
 นายสามารถ หมวดมณี ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์ คัดค้านคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๕ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

องค์คณะวินิจฉัยยุทธธรรม รับวันที่ ๑๑ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจริงหรือไม่
 บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือ
 ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง
 ทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัด

พัทลุง ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗, ๑๘๘

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิจารณา
ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์อุทธรณ์ คำแก้อุทธรณ์ คำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และพยานหลักฐาน
ตามทางไต่สวนของผู้ร้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรอง
นายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ และพ้นจาก
ตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและ
เอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ โดยไม่แสดงรายการ
ทรัพย์สินของนางอุไร หมวดมณี คู่สมรส ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยเรื่องการยื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาเป็นคดีนี้เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ และในวันเดียวกันศาล
ฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหา แต่ยังจับตัว
ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ศาลมีคำสั่งรับคำร้อง จดไต่สวน และมีคำพิพากษา
ยกคำร้อง

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า คดีของผู้ร้องขาดอายุความทางอาญา
ตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า คดีนี้
เป็นการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี ถือเป็นการดำเนินคดีกับ

เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่น ตามหมวด ๘ ว่าด้วยการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตามมาตรา ๘๔ (๕) กรณีจึงต้องนำบทบัญญัติการฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๙๗ และมาตรา ๙๘ มาใช้บังคับแก่คดีนี้ เมื่อมาตรา ๙๘ บัญญัติว่า เมื่อจะมีการฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๙๗ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ดังนั้น ในการดำเนินคดีอาญาจึงมีให้ับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างพิจารณาของศาลรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ ตามมาตรา ๗๔/๑ ประกอบมาตรา ๙๘ บทบัญญัตินี้ดังกล่าวมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๔ ก่อนผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นวันเกิดเหตุ นอกจากนี้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ ยังได้บัญญัติรองรับหลักการดังกล่าวไว้จนถึงปัจจุบัน เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องคดีนี้เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ และขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาภายในอายุความ ๕ ปี นับแต่วันกระทำความผิด ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล อายุความย่อมสะดุดหยุดอยู่คดีของผู้ร้องจึงไม่ขาดอายุความและลงโทษผู้ถูกกล่าวหาตามคำร้องได้ เห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ โดยผู้ร้องอ้างว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่แสดงรายการทรัพย์สินของนางอุไร หมวดมณี คู่สมรส คือ บัญชีเงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) บัญชีเลขที่ ๒๑๘-๒-๑๒๙๙๘-๗ ชื่อบัญชีนางอุไร หมวดมณี จำนวนเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท จึงถือว่าวันดังกล่าวเป็นวันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำ

ความผิด แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องคดีนี้เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ และศาลได้ออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาในวันเดียวกัน อันเป็นเวลาภายในกำหนดอายุความ ๕ ปี ก็ตาม แต่กรณีตามมาตรา ๙๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่บัญญัติให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลมนั้น อยู่ในหมวด ๘ เรื่องการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ โดยมาตรา ๘๔ ในหมวดดังกล่าวบัญญัติไว้ชัดเจนว่า เป็นการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการปราบปรามการทุจริตและกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่เช่นเดียวกับการกล่าวหาดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ ในหมวด ๖ มาตรา ๖๖ ดังนั้น การดำเนินคดีกรณียื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งอยู่ในหมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน จึงมิใช่การฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๘๔ หรือมาตรา ๖๖ กรณีจึงไม่อาจนำมาตรา ๙๘ ประกอบ ๗๔/๑ มาใช้บังคับแก่คดีนี้ได้ ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ นั้น เป็นบทบัญญัติเรื่องการนับอายุความทางอาญาที่มีผลบังคับใช้ภายหลังการกระทำความผิด ซึ่งบัญญัติไว้แตกต่างจากกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด แม้มีใช้บทบัญญัติว่าด้วยการลงโทษแต่มีผลให้ระยะเวลาการบังคับโทษขยายออกไป จึงไม่เป็นคุณสมบัติผู้ถูกกล่าวหา ไม่อาจนำมาใช้บังคับย้อนหลังแก่คดีนี้ได้ เมื่อไม่อาจนำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับแก่คดีนี้ได้โดยอนุโลมตามมาตรา ๙๘ ดังที่กล่าว กรณีจึงต้องนับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ ดังนั้น แม้ผู้ร้องยื่นคำ

ร้องต่อศาลภายในกำหนดอายุความ ๕ ปี นับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด แต่ผู้ร้องไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหา มาศาลภายในกำหนดอายุความดังกล่าว คดีจึงเป็นอันขาดอายุความทางอาญา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของผู้ร้องย่อมระงับไป ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๙ (๖) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม ส่วนมาตรการบังคับทางการเมืองนั้นไม่อาจแยกออกจากความรับผิดทางอาญาได้ เมื่อการกระทำตามคำร้องขาดอายุความทางอาญาไปแล้ว จึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

วินิจฉัยยืน.

นายภพพิสิษฐ สุขะพิสิษฐ์

คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ.๒/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกา

วันที่ ๙ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
 นายสามารถ หมวดมณี ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์ คัดค้านคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๕ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

องค์คณะวินิจฉัยยุทธวิธี รับวันที่ ๑๑ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจริงหรือไม่ บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษฐานเป็นผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินจริงไม่บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วย

ข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗ และ ๑๘๘

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิจารณายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์พิเคราะห์อุทธรณ์ คำแก้อุทธรณ์ คำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และพยานหลักฐานตามสำนวนการไต่สวนของผู้ร้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของคู่สมรส ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยการตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาล และผู้ร้องมีคำขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาเพื่อนำตัวมาดำเนินคดี ในวันเดียวกันศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้ว แต่ยังไม่สามารถจับตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลตามหมายจับได้ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ศาลมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณา และเห็นว่าคดีพอวินิจฉัยได้ จึงให้งดไต่สวนและมีคำพิพากษายกคำร้อง

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า คดีของผู้ร้องขาดอายุความทางอาญาตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า คดีนี้เป็นการดำเนินคดีอาญากับผู้ถูกกล่าวหาซึ่งดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีอันเป็นการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่น ตามหมวด ๘ ว่าด้วยการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตาม

มาตรา ๘๔ (๕) จึงต้องนำบทบัญญัติการฟ้องคดีอาญา มาตรา ๘๗ และมาตรา ๘๘ มาใช้บังคับ โดยอนุโลม ซึ่งมาตรา ๘๘ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๗๔/๑ ที่มีให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาลรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความมาใช้บังคับ โดยอนุโลม ทั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ ยังได้บัญญัติรองรับหลักการดังกล่าวไว้จนถึงปัจจุบัน เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องพร้อมกับขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาภายในอายุความห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด ถือได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล อายุความย่อมสะดุดหยุดลง คดีของผู้ร้องจึงไม่ขาดอายุความและสามารถลงโทษผู้ถูกกล่าวหาตามคำร้องได้ เห็นว่า แม้อคดีนี้จะเป็นการดำเนินคดีอาญากับผู้ถูกกล่าวหาซึ่งดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่น ตามหมวด ๘ ว่าด้วยการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๔ (๕) ก็ตาม แต่การดำเนินคดีอาญากับเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๘๔ (๕) นั้น มาตรา ๘๔ ในหมวดดังกล่าวบัญญัติไว้ชัดเจนว่า การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๘๔ (๕) อันได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยบริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องเป็นการกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม แต่ตามคำร้องของผู้ร้องเป็นกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของคู่สมรสอันเป็นการกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามหมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๓๔ ซึ่งมีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๑๑๙ อันเป็นคนละกรณีกัน จึงไม่อาจนำมาตรา ๘๗ และ ๘๘ ประกอบมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับแก่คดีนี้โดยอนุโลมได้ อายุความในคดีนี้จึงไม่สะดุดหยุดลงตามบทบัญญัติดังกล่าว ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๗ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการนับอายุความทางอาญา ซึ่งแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ขณะกระทำความผิดของผู้ถูกกล่าวหา แม้มิใช่บทบัญญัติว่าด้วยการลงโทษแต่มีผลให้ระยะเวลาบังคับโทษขยายออกไป ทั้งเป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นภายหลังที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดอันเป็นโทษแก่ผู้ถูกกล่าวหา จึงไม่อาจนำมาใช้บังคับแก่การกระทำความผิดของผู้ถูกกล่าวหาได้ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด แต่เมื่อไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลภายในกำหนดอายุความห้าปีคดีส่วนอาญาจึงขาดอายุความ สิทธิภาคีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) และมาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม สำหรับมาตรการบังคับทางการเมืองซึ่งสืบเนื่องมาจากโทษทางอาญาและไม่อาจแยกออกจากโทษทางอาญาได้ เมื่อการกระทำความผิดตามคำร้องเป็นอันขาดอายุความแล้ว จึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาบังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

วินิจฉัยยืน.

นายประทีป อ้าววิจิตรกุล

(อม.๓๒/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม. อธ. ๕/๒๕๖๕

คดีหมายเลขแดงที่ อม. อธ.๒/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๙ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสามารถ หมวดมณี ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์ คัดค้านคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๕ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๑๑ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้ถูกกล่าวหาเมื่อครั้งดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่ง ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและลงโทษทาง

อาญา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.
๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗, ๑๘๘

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิจารณา
ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องมีว่า คดีของผู้ร้องขาดอายุความตามคำ
พิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ เห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหา
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่
๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของคู่สมรส วันดังกล่าวจึงเป็นวันที่ผู้ถูกกล่าวหา
กระทำความผิด ในวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลและศาลออกหมายจับผู้ถูก
กล่าวหาในวันเดียวกัน ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๘ มาตรา ๙๘ กำหนดว่า เมื่อมีการฟ้องคดีอาญาให้นำมาตรา ๗๔/๑ มา
ใช้บังคับโดยอนุโลม โดยมาตรา ๗๔/๑ มีให้ับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของ
อายุความ แต่ในหมวด ๘ เป็นการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่
ต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม คดีนี้ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า
ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ
ต่อผู้ร้อง ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ซึ่งอยู่ในหมวด ๓ การ
ตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน อันเป็นคนละกรณีกับหมวด ๘ ตามที่ผู้ร้องอุทธรณ์ จึงไม่อาจนำมาตรา
๙๘ ประกอบมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับได้ ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ นั้น กำหนดมิให้ับระยะเวลาที่ผู้กล่าวหาหลบหนีไป

เป็นส่วนหนึ่งของอายุความ โดยมีผลบังคับใช้ภายหลังการกระทำความผิด ทั้งแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในการกระทำความผิด แม้มิใช่บทบัญญัติว่าด้วยการลงโทษแต่มีผลให้อายุความสะดุดหยุดลงและระยะเวลาการบังคับคดีขยายออกไป ซึ่งไม่เป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหา จึงไม่อาจนำมาใช้บังคับในคดีนี้ได้ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด แต่เมื่อไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาในกำหนดอายุความดังกล่าว คดีจึงเป็นอันขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๙๕ (๔) สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๓๙ (๖), ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม ส่วนมาตรการบังคับทางการเมืองนั้น ไม่อาจแยกออกจากการวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาได้ เมื่อการกระทำตามคำร้องเป็นอันขาดอายุความ ย่อมไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

วินิจฉัยยืน.

นายเอกศักดิ์ ยันตรปกรณ

(อม.๓๒/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ.๕/๒๕๖๕
คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ.๒/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๙ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสามารถ หมวดมณี ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง	อุทธรณ์คัดค้าน	คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	ลงวันที่ ๒๕	เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์	รับวันที่ ๑๑	เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ
หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบและมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง
ทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง อำเภอเมืองพัทลุง

จังหวัดพัทลุง ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว
พิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง อุทธรณ์ของผู้ร้อง และคำแก้อุทธรณ์ของ
ผู้ถูกกล่าวหาแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้
ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง และพ้นจากตำแหน่ง
วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามประกาศของผู้ร้อง มี
หน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมาย
กำหนด ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้า
รับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งแล้ว แต่การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสาร
ประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหาไม่แสดงรายการ
ทรัพย์สินของนางอุไร หมวมณี คู่สมรส คือ บัญชีเงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) บัญชีเลขที่
๒๑๘-๒-๑๒๙๘๘-๗ จำนวนเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ผู้ร้องยื่น
คำร้องขอให้ศาลวินิจฉัยการตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาภายในกำหนดอายุความ ผู้ถูกกล่าวหา
ทราบนัดโดยชอบแล้วไม่มาศาลตามกำหนดนัด ในวันเดียวกัน ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมืองออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหา แต่ยังไม่สามารถจับตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลตาม

หมายจับได้ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณา และเห็นว่าคดีพอวินิจฉัยได้ จึงให้งดไต่สวนและพิพากษายกคำร้อง

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องมีว่า คดีของผู้ร้องขาดอายุความทางอาญาตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า คดีนี้ ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยการตรวจสอบทรัพย์สิน มีคำขอให้ลงโทษทั้งทางการเมืองและทางอาญา ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน มาตรา ๓๔ มิได้กำหนดวิธีการดำเนินคดีในส่วนอาญาไว้ เมื่อผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี กรณีจึงเป็นการดำเนินคดีอาญาตามหมวด ๘ การตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๔ (๕) จึงต้องนำบทบัญญัติว่าด้วยการฟ้องคดีตามมาตรา ๘๗ มาใช้บังคับ และมาตรา ๘๘ กำหนดให้นำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องพร้อมกับขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาภายในอายุความห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด อายุความย่อมสะดุดหยุดลง ระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล จึงไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ ซึ่งเป็นหลักการที่บัญญัติไว้ในทำนองเดียวกันกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ คดีของผู้ร้องจึงไม่ขาดอายุความ สามารถลงโทษผู้ถูกกล่าวหาตามคำร้องได้ เห็นว่า ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลวินิจฉัยการตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ภายในกำหนดอายุความห้าปี แต่ในวันดังกล่าวผู้ร้องไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาศาล ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งถือว่าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีก็ตาม แต่ที่พระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ อันเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะ
 กระทำความผิด มาตรา ๙๘ ให้นำมาตรา ๗๔/๑ มาบังคับใช้โดยอนุโลมนั้น เป็นบทบัญญัติในหมวด ๘
 การตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ
 อันเป็นบทบัญญัติว่าด้วยการดำเนินคดีในกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
 ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ บัญญัติไว้ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อ
 หน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการ
 ยุติธรรม อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการปราบปรามการทุจริต ในทำนองเดียวกับการดำเนินคดีในกรณี
 ที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมือง
 ถูกกล่าวหาว่าร้ายวญผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา
 หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ซึ่งบัญญัติไว้ในหมวด ๖
 ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ
 เห็นได้ว่า กฎหมายบัญญัติองค์ประกอบภายนอกของการกระทำความผิดไว้อย่างชัดเจนแล้ว
 ดังนั้น แม้ผู้ถูกกล่าวหาเป็นรองผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๙๔ (๕) แต่คดีนี้
 ผู้ร้องกล่าวว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อ
 ผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบและมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่า
 มีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่น ไม่ได้กล่าวหา
 ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิด
 ต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ทั้งการดำเนินคดีกรณียื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วย
 ข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบนั้น กฎหมายบัญญัติแยกต่างหากไว้ใน
 หมวด ๓ ว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินแล้ว โดยไม่มีบทมาตราใดให้นำบทบัญญัติใน

หมวด ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลมได้ กรณีตามคำร้องจึงไม่ใช่เป็นการฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๘๔ (๕) จึงไม่อาจนำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับแก่การยื่นคำร้องคดีนี้โดยอนุโลมตามมาตรา ๙๗ ประกอบมาตรา ๙๘ ตามที่ผู้ร้องอุทธรณ์ได้ ดังนั้น แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องและศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาภายในกำหนดอายุความก็ตาม แต่เมื่ออายุความมิได้สะดุดหยุดอยู่ และผู้ร้องไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลภายในกำหนดอายุความ คดีของผู้ร้องจึงเป็นอันขาดอายุความทางอาญา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของผู้ร้องย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม ส่วนมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองนั้นไม่อาจแยกออกจากการวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาได้ เมื่อการกระทำตามคำร้องเป็นอันขาดอายุความทางอาญาแล้ว จึงไม่อาจนำมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ เช่นเดียวกัน คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยื่น.

นายภัทรศักดิ์ วรรณแสง

(อม.๓๑/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ.๕/๒๕๖๕

คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ.๒/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๙ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสามารถ หวมดมณี ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์ คัดค้านคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๕ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๑๑ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจริงหรือไม่
บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิด
ข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือ
หนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง ขอให้
เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษฐานเป็นผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗ และ ๑๘๘

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์พิเคราะห์อุทธรณ์ คำแก้อุทธรณ์ คำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และพยานหลักฐานตามสำนวนการไต่สวนของผู้ร้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง ต่อมาวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของนางอุไร หมวทมณี คู่สมรส คือ บัญชีเงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) บัญชีเลขที่ ๒๑๘-๒-๑๒๙๘๘-๗ ชื่อบัญชีนางอุไร หมวทมณี จำนวนเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต่อมาวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ลงโทษผู้ถูกกล่าวหาเป็นคดีนี้ แต่ในวันยื่นคำร้องผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาล ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาเพื่อนำตัวมาดำเนินคดี ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้ว แต่ไม่สามารถจับตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลได้ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณา แต่เห็นว่าคดีพอวินิจฉัยได้ จึงให้งดไต่สวนและมีคำพิพากษายกคำร้อง

คดีมีปัญหาคือต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า คดีของผู้ร้องขาดอายุความตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า ผู้ร้องมีคำขอให้ลงโทษผู้ถูกกล่าวหาทั้งในส่วนมาตรการบังคับทางการเมืองและในส่วนโทษทางอาญา ซึ่งตาม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๓ ว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน กำหนดมาตรการบังคับทางการเมืองไว้ในมาตรา ๓๔ โดยมีได้กำหนดวิธีการดำเนินคดีในส่วนอาญาไว้อย่างชัดเจน คดีนี้เป็นการดำเนินคดีอาญาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่นตามหมวด ๘ มาตรา ๘๔ (๕) ว่าด้วยการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๕ จึงต้องนำบทบัญญัติการฟ้องคดีอาญาตามในหมวด ๘ มาตรา ๙๗ และมาตรา ๙๘ มาใช้บังคับแก่คดีนี้ โดยอนุโลม ซึ่งมาตรา ๙๘ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๓ มาตรา ๗๔/๑ ซึ่งมีให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างพิจารณาของศาลรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ ยังได้บัญญัติรองรับหลักการดังกล่าวไว้จนถึงปัจจุบัน จึงต้องนำหลักการอายุความสะดุดหยุดอยู่มาใช้บังคับแก่คดีของผู้ร้อง เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องพร้อมกับขอให้ศาลออกหมายจับ ผู้ถูกกล่าวหาภายในอายุความห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด ถือได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล ไม่อาจนับระยะเวลาที่หลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ คดีของผู้ร้องจึงไม่ขาดอายุความและสามารถลงโทษผู้ถูกกล่าวหาตามคำร้องได้ พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า แม้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๘ มาตรา ๙๘ บัญญัติให้นำมาตรา ๗๔/๑ ซึ่งมีให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ มาใช้บังคับกับการฟ้องคดีอาญาโดยอนุโลมก็ตาม แต่ความผิดอาญาตามมาตรา ๘๔ ที่บัญญัติในหมวด ๘ นั้น ต้องเป็นการดำเนินคดีอาญากล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการปราบปรามการทุจริตในทำนองเดียวกับการดำเนินคดีอาญาต่อนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมือง อันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ ในหมวด ๖ มาตรา ๖๖ ส่วนการดำเนินคดีอาญาฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบมีความผิดมาจากหมวด ๓ มาตรา ๓๔ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างจากการปราบปรามการทุจริต โดยในหมวด ๓ ดังกล่าวมิได้บัญญัติให้นำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับด้วย แสดงให้เห็นว่าการดำเนินคดีอาญาตามหมวด ๖ มาตรา ๖๖ และหมวด ๘ มาตรา ๘๔ เป็นคนละกรณีกับการดำเนินคดีอาญากรณีจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามหมวด ๓ มาตรา ๓๔ กรณีจึงไม่อาจนำมาตรา ๘๘ ประกอบมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับแก่คดีนี้ได้

ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ นั้น เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการนับอายุความทางอาญาที่บัญญัติขึ้นและมีผลบังคับใช้ภายหลังกระทำความผิด ทั้งยังมีความแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด แม้มีใช้บทบัญญัติว่าด้วยการลงโทษแต่มีผลให้อายุความสะดุดหยุดลงและระยะเวลาการบังคับโทษขยายออกไป ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ไม่เป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหา จึงไม่อาจนำมาใช้บังคับแก่คดีที่มีการกระทำความผิดก่อนกฎหมายใช้บังคับได้ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด แต่ผู้ร้องไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาภายในกำหนดอายุความดังกล่าว อายุความจึงไม่สะดุดหยุดอยู่ดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์ คดีจึงเป็นอันขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๕ (๔) สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของผู้ร้องย่อมระงับไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖), ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม ส่วนมาตรการบังคับทางการเมืองนั้นไม่อาจแยก

นอกจากการวินิจฉัยความรับผิดชอบทางอาญาได้ เมื่อการกระทำตามคำร้องเป็นอันขาดอายุความไปแล้ว จึงไม่
อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยืน.

นายอุดม วัตตธรรม

ข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗ และ ๑๘๘

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิจารณายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์อุทธรณ์ คำแก้อุทธรณ์ คำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และพยานหลักฐานตามสำนวนการไต่สวนของผู้ร้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของนางอุไร หมววมณี คู่สมรส คือ บัญชีเงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) บัญชีเลขที่ ๒๑๘-๒-๑๒๙๙๘-๗ ชื่อบัญชีนางอุไร หมววมณี จำนวนเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต่อมาวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ผู้ร้องยื่นคำร้องเป็นคดีนี้แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาล และมีคำขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาเพื่อนำตัวมาดำเนินคดี ในวันเดียวกันศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้ว แต่ยังไม่สามารถจับตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลตามหมายจับได้ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ศาลมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณา และเห็นว่าคดีพอวินิจฉัยได้ จึงให้งดไต่สวนและมีคำพิพากษายกคำร้อง

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องมีว่า คดีของผู้ร้องขาดอายุความตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า ผู้ร้องมีคำขอให้ลงโทษผู้ถูกกล่าวหาทั้งในส่วนมาตรการบังคับทางการเมืองและในส่วนโทษทางอาญา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่

แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๓ ว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน กำหนดมาตรการบังคับทางการเมืองไว้ในมาตรา ๓๔ โดยมีได้กำหนดวิธีการดำเนินคดีในส่วนอาญาไว้อย่างชัดเจน คดีนี้เป็นการดำเนินคดีแก่ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่น ตามมาตรา ๘๔ (๕) หมวด ๘ ว่าด้วยการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงต้องนำมาตรา ๙๗ และมาตรา ๙๘ หมวด ๘ มาใช้บังคับแก่คดีนี้ โดยอนุโลม โดยมาตรา ๙๘ บัญญัติว่า เมื่อมีการฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๙๗ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ซึ่งมาตรา ๗๔/๑ บัญญัติว่า ในการดำเนินคดีอาญาตามหมวดนี้ (หมวด ๖ ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ) ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างการพิจารณาของศาล มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ ทั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ ยังได้บัญญัติรองรับหลักการดังกล่าวไว้จนถึงปัจจุบัน เมื่อคดีนี้ผู้ร้องยื่นคำร้องพร้อมกับขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาภายในอายุความห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด ถือได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างการพิจารณาของศาล อายุความย่อมสะดุดหยุดอยู่ คดีของผู้ร้องจึงไม่ขาดอายุความและสามารถลงโทษผู้ถูกกล่าวหาตามคำร้องได้ เห็นว่า วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง อันเป็นวันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด ในส่วนความผิดอาญามีกำหนดอายุความ ๕ ปี ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ พร้อมกับยื่นคำร้องขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาเนื่องจากผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาล และในวันเดียวกันศาลได้ออกหมายจับ

ผู้ถูกกล่าวหาตามขอ แม้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๘ มาตรา ๙๘ บัญญัติให้นำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลมก็ตาม ซึ่งมาตรา ๗๔/๑ อยู่ในหมวด ๖ บัญญัติว่า ในการดำเนินคดีอาญาตามความในหมวดนี้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างการพิจารณาของศาล มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความก็ตาม แต่การดำเนินคดีอาญาตามมาตรา ๙๔ ของหมวด ๘ เป็นการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐว่า กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการปราบปรามการทุจริตเช่นเดียวกันกับการดำเนินคดีอาญาตามมาตรา ๖๖ หมวด ๖ ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาแก่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมือง อันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สำหรับคดีนี้เป็นการดำเนินคดีแก่ผู้ถูกกล่าวหาเนื่องมาจากการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามหมวด ๓ ว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตซึ่งมิได้บัญญัติให้นำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับแก่การดำเนินคดีตามหมวด ๓ แต่อย่างใด จึงแสดงให้เห็นว่า การดำเนินคดีตามมาตรา ๖๖ และมาตรา ๙๔ เป็นคนละกรณีกับการดำเนินคดีกรณีจูงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ดังนั้นจึงไม่อาจนำมาตรา ๙๘ ประกอบมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับแก่คดีนี้ได้ ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ นั้น เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการนับอายุความทางอาญาที่บัญญัติขึ้นและมีผลบังคับใช้ภายหลังกระทำความผิด ทั้งยังมีความแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด แม้มิใช่บทบัญญัติว่าด้วยการ

ลงโทษ แต่มีผลให้อายุความสะดุดหยุดอยู่และระยะเวลาการบังคับโทษขยายออกไป ซึ่งไม่เป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหา จึงไม่อาจนำมาใช้บังคับแก่คดีที่มีการกระทำความผิดก่อนกฎหมายดังกล่าวใช้บังคับได้ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดก็ตาม แต่เมื่อผู้ร้องไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลภายในกำหนดอายุความดังกล่าว อายุความจึงไม่สะดุดหยุดอยู่ ดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์ คดีจึงเป็นอันขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของผู้ร้องย่อมระงับไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖), ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม ส่วนมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองนั้น ไม่อาจแยกออกจากการวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาได้ เมื่อการกระทำตามคำร้องเป็นอันขาดอายุความไปแล้ว จึงไม่อาจนำมาตราการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยืน.

นายเถียรดนัย ธรรมดุษฎี

(อม.๓๑/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ. ๕/๒๕๖๕

คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ. ๒/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๙ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสามารถ หอมดมณี ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์ คัดค้านคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๕ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๑๑ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง ผู้ถูกกล่าวหาจึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มา

แห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษฐานเป็นผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วย ข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗, ๑๘๘

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิพากษา
ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
รองนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ และพ้น
จากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
และเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ โดยไม่แสดง
รายการทรัพย์สินของนางอุไร หมวตมณี คู่สมรส คือ บัญชีเงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
บัญชีเลขที่ ๒๑๘ - ๒ - ๑๒๙๙๘ - ๗ ชื่อบัญชีนางอุไร หมวตมณี จำนวนเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
ต่อมาวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยการตรวจสอบทรัพย์สินของ
ผู้ถูกกล่าวหาเป็นคดีนี้ แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาล ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหา

ซึ่งในวันเดียวกันศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหา

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า คดีของผู้ร้องขาดอายุความหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า คดีนี้ผู้ร้องมีคำขอให้ลงโทษผู้ถูกกล่าวหาทั้งมาตรการบังคับทางการเมืองและทางอาญา ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๓ ว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน กำหนดมาตรการบังคับทางการเมืองไว้ในมาตรา ๓๔ โดยมีได้กำหนดวิธีการดำเนินคดีในส่วนอาญาไว้อย่างชัดเจน คดีนี้เป็นการดำเนินคดีอาญาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๘ ว่าด้วยการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๘๔ (๕) จึงต้องนำบทบัญญัติการฟ้องคดีอาญา มาตรา ๘๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และมาตรา ๘๘ กำหนดว่า เมื่อจะมีการฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๘๗ ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ซึ่งมาตรา ๗๔/๑ มิให้ับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างพิจารณาของศาลรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ ทั้งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ ได้บัญญัติรองรับหลักการดังกล่าวไว้จนถึงปัจจุบัน การที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยการตรวจสอบทรัพย์สินและศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหา ถือได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล อายุความย่อมสะดุดหยุดลง คดีจึงไม่ขาดอายุความและสามารถลงโทษ

ผู้ถูกกล่าวหาตามคำร้องได้ นั้น เห็นว่า เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง ผู้ร้องอ้างว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ไม่แสดงรายการทรัพย์สินบัญชีเงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) บัญชีเลขที่ ๒๑๘ - ๒ - ๑๒๙๙๘ - ๗ ของนางอุไร หมวดมณี คู่สมรส จำนวนเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ จึงเป็นวันที่ผู้ร้องกล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด ซึ่งมีอายุความห้าปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องและขอให้ศาลออกหมายจับก่อนครบกำหนดอายุความ และถือว่าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดี และมาตรา ๗๔/๑ บัญญัติมิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ แต่บทบัญญัติมาตรา ๘๔, ๙๗ และ ๙๘ อยู่ในหมวด ๘ ว่าด้วยการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ แม้มาตรา ๙๘ บัญญัติให้นำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับกับการฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๙๗ โดยอนุโลม แต่มาตรา ๘๔ ในหมวด ๘ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยการดำเนินคดีในกรณีกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการปราบปรามการทุจริต ส่วนการดำเนินคดีกรณียื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน บัญญัติไว้ในหมวด ๓ ว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต

แสดงว่าการดำเนินคดีตามมาตรา ๘๔ เป็นคนละกรณีกับการดำเนินคดีตามมาตรา ๓๔ และมาตรา ๑๑๙ กรณีจึงไม่อาจนำมาตรา ๘๘ ประกอบมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับแก่คดีนี้ได้ อายุความจึงไม่สะดุดหยุดลงตามบทบัญญัติดังกล่าว ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการนับอายุความทางอาญาที่บัญญัติขึ้นภายหลังผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด แตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด แม้มิใช่บทบัญญัติว่าด้วยการลงโทษแต่มีผลให้ระยะเวลาการบังคับโทษขยายออกไป เป็นบทบัญญัติที่ไม่เป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหา จึงไม่อาจนำมาใช้บังคับแก่คดีที่มีการกระทำความผิดก่อนกฎหมายนั้นใช้บังคับได้ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด แต่ไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลภายในกำหนดอายุความดังกล่าว คดีจึงขาดอายุความ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๕ (๔) สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖), ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม ส่วนการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งเป็นมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองนั้นไม่อาจแยกออกจากการวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาได้ เมื่อการกระทำตามคำร้องขาดอายุความแล้ว จึงไม่อาจนำมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองมาบังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

(อม.๕๐)

- ๖ -

วินิจัยยื่น.

นายสมเกียรติ ตั้งสกุล

(อม.๓๒/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ. ๕/๒๕๖๕

คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ. ๗/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๙ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสามารถ หมวดมณี ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์ คัดค้านคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๕ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๑๑ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษฐานเป็นผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วย

ข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗ และ ๑๘๘

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของนางอุไร หมวทมณี คู่สมรส คือ บัญชีเงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) บัญชีเลขที่ ๒๑๘ - ๒ - ๑๒๙๙๘ - ๗ ชื่อ บัญชี นางอุไร หมวทมณี จำนวนเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต่อมาวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ผู้ร้องยื่นคำร้องคดีนี้ แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาล และผู้ร้องมีคำขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาเพื่อนำตัวมาดำเนินคดี ในวันเดียวกันนั้น ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้ว แต่ยังไม่สามารถจับตัวผู้ถูกกล่าวหา มายังศาลตามหมายจับได้ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ศาลมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณา และเห็นว่า คดีพอวินิจฉัยได้ จึงมีคำสั่งให้งดไต่สวน

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า คดีของผู้ร้องขาดอายุความทางอาญา ตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า ผู้ร้องมีคำขอให้ลงโทษผู้ถูกกล่าวหาทั้งในส่วนโทษทางการเมืองและในส่วนโทษทางอาญา ซึ่งตาม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๓ ว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน กำหนดโทษทางการเมืองไว้ในมาตรา ๓๔ โดยมีได้กำหนดวิธีการดำเนินคดีในส่วนอาญาไว้อย่างชัดเจน คดีนี้เป็นการดำเนินคดีอาญาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๘ ว่าด้วยการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๘๔ (๕) จึงต้องนำมาตรา ๘๗ และมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาใช้บังคับแก่คดีนี้โดยอนุโลม ซึ่งมาตรา ๘๘ บัญญัติให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๔/๑ ที่มีให้ระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างพิจารณาของศาลรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ ยังได้บัญญัติรองรับหลักการดังกล่าวไว้จนถึงปัจจุบัน ผู้ร้องยื่นคำร้องพร้อมกับขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ภายใต้อายุความห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด ถือได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล อายุความย่อมสะดุดหยุดอยู่นับแต่วันดังกล่าว คดีของผู้ร้องจึงไม่ขาดอายุความและสามารถลงโทษผู้ถูกกล่าวหาตามคำร้องได้ เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๖ ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น ที่ถูกกล่าวหาว่า ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตาม

ประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น และมาตรา ๗๔/๑ ซึ่งเป็นบทบัญญัติในหมวด ๖ บัญญัติว่า “ในการดำเนินคดีอาญาตามหมวดนี้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ...” ส่วนหมวด ๘ ว่าด้วยการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม และมาตรา ๙๗ ซึ่งเป็นบทบัญญัติในหมวด ๘ บัญญัติให้ประธานกรรมการป.ป.ช.ส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นที่คณะกรรมการป.ป.ช. มีมติว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นมีความผิดทางอาญา ไปยังอัยการสูงสุด หรือฟ้องคดีต่อศาล แล้วมาตรา ๙๘ ซึ่งเป็นบทบัญญัติในหมวด ๘ บัญญัติว่า “เมื่อจะมีการฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๙๗ ให้นำบทบัญญัติ...มาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม” แสดงให้เห็นว่า การฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๙๗ ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๘ นั้น ต้องเป็นกรณีที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมดังที่บัญญัติไว้ในหมวด ๘ แม้ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่น ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๔ (๕) แต่เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องคดีนี้กล่าวหาว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งเป็นความผิดที่บทบัญญัติไว้ในหมวด ๓ ไม่ได้กล่าวหาว่า

ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ซึ่งเป็นความผิดที่บทบัญญัติไว้ในหมวด ๘ คำร้องดังกล่าวของผู้ร้องจึงไม่ใช่การฟ้องคดีตามมาตรา ๙๗ ไม่อาจนำบทบัญญัติมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับ โดยอนุโลมแก่ผู้ถูกกล่าวหาในคดีนี้ตามมาตรา ๙๘ ได้ และไม่มีบทบัญญัติให้นำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับแก่การกระทำความผิดในหมวด ๓ โดยอนุโลมแต่อย่างใดด้วย แม้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ บัญญัติว่า “ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล มิให้นำระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ...” ก็ตาม แต่บทบัญญัติดังกล่าวมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นเวลาภายหลังการกระทำความผิดของผู้ถูกกล่าวหา แล้วยังเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับกำหนดเวลาให้บุคคลต้องรับโทษหรือไม่ต้องรับโทษทางอาญา มีผลทำให้ผู้ถูกกล่าวหาถูกดำเนินคดีอาญาได้ทั้งที่ไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาไปยังศาลภายในห้าปี นับแต่วันกระทำความผิด ซึ่งไม่เป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหา จึงไม่อาจนำบทบัญญัติดังกล่าวมาใช้บังคับย้อนหลังแก่คดีนี้ที่มีการกระทำความผิดก่อนที่พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวมีผลใช้บังคับได้ เมื่อผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของนางอุไร หมวทมณี คู่สมรส คือ บัญชีเงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เลขที่ ๒๑๘ - ๒ - ๑๒๙๙๘ - ๗ ชื่อบัญชี นางอุไร หมวทมณี จำนวนเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งผู้ร้องกล่าวว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น วัน

ดังกล่าวจึงเป็นวันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลวินิจฉัยและลงโทษผู้ถูกกล่าวหาเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ภายในกำหนดห้าปี นับแต่วันกระทำความผิดแล้วศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาในวันดังกล่าว แต่เมื่อไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามายังศาลภายในกำหนดห้าปี นับแต่วันกระทำความผิดด้วย คดีของผู้ร้องจึงไม่สะดุดหยุดอยู่ดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์ และคดีส่วนอาญาของผู้ร้องขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดที่เป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหา สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของผู้ร้องย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม ต้องพิพากษายกคำร้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ ส่วนการสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา นั้นเป็นมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมือง อันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของผู้ถูกกล่าวหา เมื่อคดีอาญาที่กล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดนั้นขาดอายุความแล้ว จึงไม่อาจนำมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองดังกล่าวมาใช้บังคับด้วยการสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาได้ คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยให้พิพากษายืน.

นายกิตติพงษ์ ศิริโรจน์